

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru de-care publicare.

Sibiu, în 2/14 August 1884.

În 5 și 6 August a. c. Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român va ține ședința adunării sale generale în mijlocul fraților noștri oreștiani.

Dorind din inimă consultărilor și din est an cele mai salutare rezultate invităm pe fie-care suflet românesc și iubitoriu de literatura română și cultivarea poporului român, să alerge întru spriginierea, și să contribuie după putință întru susținerea și întărirea acestei instituțiuni de deșteptare și progresare.

În onoarea acestor zile mărețe și serbătorești ne vom ocupa de astădată și noi cu unele reflecțiuni la starea și mișcarea noastră economică, cu atât mai vîrtos, că și Asociațiunea noastră numai prin bună și înțeleaptă economie poate și mai mult înainta și înflori.

Când avem lucrurile cele mai multe și mai înțetitoare de isprăvi, atuncia sîntem mai aproape de creia mai numărăm ședii. Fără îndoială dar grigia bună încă trebuie să fie tocmai atunci mai mare, mai încordată.

Grigea bună păzesce primeșdia rea.

Eară primeșdia asemenea hidrei cu sute de capete otrăvitoare, nimicitoare, poate veni asupra capului bietului muncitoriu din mulțime de pricini deosebite.

Bine cunoaștem munca și truda, ce serguinciosul nostru econom de dimineața până seara o desvoaltă întru cultivarea agrului seu până ce vede holda înspicată, pre cum și grigia și frica ce poartă în sin până ce vede holda coaptă, secerată și legată în snopi.

Eară când carul, încărcat cu grăunți de aur și gemend din dric și cărțind din roate de apăsarea scumpei sale poveri, de abia se strîmtoresce prin poartă în curte, bucuria căsii este generală.

Pănea nouă a adus speranțe nouă, viață nouă. Toți mulțimesc lui Dumnezeu pentru darul ce a dat și în acest an.

Însă numai un moment de negrigia, o schinteia nesuaveghiată preface în cenușă, în nimica toate ostenelele și lucrările anului, toate speranțele frumoase.

Acoperim necazurile înțetitoare, plătim dările și aruncurile, ne ușurăm din datorii și din camete, însă înainte de toate avem pâne pentru a putea presta și isprăvi celelalte lucrări ale economiei, de la cari numai la toamnă vom avea folosul și agoniseala.

Cele mai multe și mai mari primeșdii sau cauzat prin foc, prevenit mai cu seamă din negrige și neatențiune și tocmai pre acest timp al secerii și al îmblătului.

Durere, mulțime de casuri putem înșira din fiecare an, în cari nu numai agoniseala și averea unuia sau altuia, ci și a comunelor întregi prin foc s'a nimicit de tot, s'a prefăcut în cenușă, lăsând după sine numai grămeți fumegânde, lacrimi de durere, necasuri, datorii, foame și desperățiune; căci le astfel de incendiuri devin des prada flăcărilor nu numai bucatele și nutrețul, ci și sculele economice neincungiurat de lipsă, vitele, vestimintele și puținele scule din casă și cămară, procurate cu greutate și multă resigațiune.

Casele, locuitorilor noștri sînt mai cu seamă cu paie sau trestie coperite, rar cu șindile și și mai rar cu țigle. Eară dintre locuințe foarte multe, mai ales în părțile muntene sînt din lemn construite, o adevărată grămadă de lemne.

Cu bucate și zidiri asigurate prea puțini dintre casele noastre se pot lăuda până acuma.

Această stare a economiei noastre este esplicată ușor din sute de motive, însă mai cu seamă din pricina mulțimei și varielor sarcini și poveri insuportabile ce trebuie să copere și să presteze din puținica sa moșie, din micul capital de existență, și cari sarcini vedem că cresc din an în an, dară fără ca ele să stea în proporțiune dreaptă cu venitele și puterile moșiei și a bietului muncitoriu.

Esistența sa în acest stat rău și stângaciu cărmuit, economul nostru trebuie să o plătească foarte scump, și de va merge tot ca până acuma apoi nici pelea, care-i îmbracă viața, nu mai este a lui.

Dacă mai adaugi la toate aceste încă isbirile elementare, foc, apă, grindină, locuste, tăciunire, arsură, și altele asupra puținei moșii, apoi nu-i mirare dacă brațele lănceDESC, dacă o moșie după cealaltă rămâne părăsită, înțelenită; pentrucă frământătorii ei sau dus în alte părți, în alte țeri, unde pot să muncească și să trăiască și pentru sine și dacă în fine, statul însuși, răzimându-se mai cu seamă în economie, slăbesce, regresează și din an în an trăind din mână în gură, se se apropie tot mai repede spre sărăcia universală, spre cădere.

Nu mai bună starea singuraticilor, numai o cărmă dreaptă și consciincioasă poate întemeia existența asigurată a unui stat, ceea ce durere, despre al nostru cu mână pe inimă și dintr-un duc în nici o privință, pentrucă am ajuns acolo încât în multe părți chiar și deosebitele categorii de executori sînt îngrijiți de rîndul gurii de ași pe mâne.

Statul nostru basat pe temeliele economiei este supus și legilor și regulile economiei în mare și în mic, și ca atare, precum scim, el nu numai nu progesează, și stagnează, ci regresează; pentrucă venitele statului sînt cu mult mai puține, decât chieluiele lui, dintre cari partea cea mai mare nu sînt neincungiurat de lipsă sau nu sînt împreunate cu neci un venit.

Apoi de unde iai mai mult ca cât pui nu poate să rămână ceva.

Nu atât orbia hegemoniei și a supremației, nu nedreptățile și violențele cărmuitorilor și a organelor lor numai, ci mai mult incapacitatea d'a cărmui cu socoteală și înțelepciune statul întemeiat pe economie, este cauza regresului economic. Crisa economică va da preste cap mai curînd sau mai tîrziu cărmuirea noastră, pre lângă toate opintirile și spoiturile macrobaților noștri de dincoace de Laita.

Ne doare a mărturisii aceasta, însă sîntem siliți a o face, pentru că taie în viața și viitorul scumpei noastre patrie; pentrucă, noi românii suntem această, cari suferim mai mult și mai greu sub această tristă stare a lucrurilor, și pentrucă dorim din tot sufletul schimbarea în mai bine a acestei stări desolate, până când mai este timp și modru.

Însă cu toate aceste, în proporțiune cu alte popoară din statul nostru, românii sînt cei mai puțini și cei mai din urmă, cari au desperat, cari din părăsit vatra străbună, cari au detras brațele sale muncitoare, ajutoriu sau, spre susținerea și înaintarea statului.

În românul este oltuit de mii de ani a trăi și a cădea cu țeara sa, și dela aceasta nu-l pot abate neci persecuțiunile, nici foamea; ci el se simte îndreptățit și datoriu a lucra și a lupta până la cea din urmă resuflare pentru îndreptarea și îmbunătățirea soșii sale și a patriei sale.

Eată din ce motive provocăm și acuma tocmai în timpul cel mai îngrămădit cu lucruri scumpe, cu adunarea roadelor ostenelelor, pre economii noștri să fie cu doșebită atențiune în toate mișcărilor lor, să nu devină prada flăcărilor munca lor de pre un an întreg, agonisala multă puțină, adunată în cursul vieții lor.

Este fără osteneală, și de nespus folos dacă confrății noștri preoți, învățatori, antisti comunali și alți cărturari dau poporului inviațiunile și instrucțiunile, și fac dispoșiuni salutare în direcțiunea aceasta.

Trebuie numai puținică voință firmă și în fiecare comună s'ar putea introduce o înțeleaptă și

FOIȚA.

Impresiuni neuitate.

(Urmare).

II. Dela Sibiu la Bêtrâna.

Într'aceea se perfecționară și frigările cele mari la supraveghierea mea personală.

Să fi vădut asalturile cu briscele și furcuțele turcesci asupra frigărilor împlantate în pământ; să fi auzit laudele la adresarea bucatărilor și a protobucătariului și la a păharnicilor, pare că nu mai au sfârșit.

Toți mânca și bea, vorbea și horea românesce. Era o egalitate și frățietate între toți, de nu-ți vinea a crede, că sîntem dincoace de Laita.

Nui mirare dară dacă în vederea acestei conveștiuri frățesci, am golit desagii până în fund, punend la dispușețiune și cea din urmă sfărîmătură și fâlie de caș, prăgitură, șoncă, rădiche, ceapă; cu un cuvînt toate neținend nici o rezervă.

Fără te obolesă după o luptă așa hrîncenă și mistuitoare, în obosesc și doresc odihnă.

Sgomotului de mai nainte a urmat o asemenea tăcere profundă, intreruptă numai din când în când prin câte un monolog monoton de sunetul gurdunei

de lângă câte o tufă umbroasă; eară jur împrejur zăcea trofeele învingerii, oase de aripi, de picioare, de pept, secui fără apă acră și ploasce îmburdate cu gura căscată spre pământ.

Însă nu mult ținu împărăția fermecată. La moment dispăru linisea și căldura.

Ca din senin se ridică un vînt șuerătoriu, ce aduna nori negri asupra capetelor noastre: semnele unei tempestăți, de care numai în munți se poate vedea.

De-abia ne urcărăm pe cai cu grabă și pornirăm pre piezișă „Tarnița” la deal, grandiosul spectacol se și începu.

Fulgere și tunete înfricoșate urmau necontentit una după alta aruncând asupra noastră o ploaie respectabilă.

Ajunși în „Goasele” și în „Sas” ne întimpină un vînt rece, de și ploaia mai slăbise.

Ciobanii cari ploaieră cu turmele de oi „a munte,” aici încă au trebuit să facă stațiune din pricina vremii nefavoritoare, cu atât mai vîrtos că oile și noatinele erau tunse.

Tocmai când ajunserăm la poienele de pășunit, ciobanii adunau oile în țerc, ca să le mulgă.

Era un concert în sute de tonuri înfricoșat, asurzitor.

Tot prin ploaie am ajuns „la Colun” și „în bocșitură,” unde locuesc grupați vr'o 15 familii de bocșeri erariali (făcători de cărbuni) și șufari (dela nemțescul

schurf, schürfen). De aici ne-am slobođit în „Donea” și după călărire de mai multe oare la mugitul serii am sosit în „Valea alunului” la gornicul de pădure Ioan Stăfănescu tinerul, toți pătrunși de ploaie ca un ghem de bumbac.

Gornicul, un român voinic și pretinos, dimpreună cu soția sa drăgălașă și toți oamenii lui, ne primiră cu rară ospitalitate, cu brațele deschise în sensul adevărat al cuvîntului.

Simțirea noastră la o astfel pe primire surprințetoare departe de lume, în vîrfurile munților nu se poate în nici un chip reda ci numai simți.

Toate ce a avut ne-a pus cu cea mai mare plăcere la dispușețiune. Mîncări, beuturi, culcuș și mai cu seamă, o chilie spațioasă, curată și încălđită.

Era îngrozitoriu. În dricul lui Iuniu stam împrejurul cuptorului, ne încălđam și ne uscăm cu toții, și ne pria la toți ca în luna coonului Ian.

Toate ar fi fost cum ar fi fost, însă veacul rău sub toată critica și primeșdios ne-a legat ca cu catene de fer de casă, și ne-a silit să stăm trei zile și trei nopți pre capul bietului om de omenie și a familiei sale.

Tuturor cari vreau sau sînt siliți a călători în locuri departate din munți le sfătuesc, dacă mai pun preț pe viața lor și pot să transpoarte cu sine din greu bucate și țoale calde; eară fără sănătate n'are ce porni călare la Bêtrâna.

eficace poliția de foc pre baza legilor existente, și s'ar putea constitui fie cât de modeste reuniuni de pompieri voluntari, pentru că puterile și capacitatea nu lipsesc, și mai cu seamă, pentru că în primeșdii mari, puteri, deși puține, însă concentrate, unite și c'un scop și înțeles, fac și produc mai mult, ca sute de brațe împrăsciate și divergente.

Instituite odată aceste casurile de incendii și dimensiunile lor înfricoșate, negreșit se vor rari și se vor împușina.

Să ne lăpădam dară de pipă și țigară în sat, în curte și întră bucate; să ascundem chibritele sau lemnușele ca să nu ajungă cu neci un prețu în mâna copiilor și a altor nepricepuți, și să supraveghiăm cu ochi de vultur cuptoriul de pâne ațîțat. Atuncia negreșit nu vom avea pricină a ne plânge, a ne căi și a flămênđi.

Grigea bună păzesce primeșdia rea și vara și eara.

Revista politică.

După întrevinerea monarhilor Austro-Ungariei și Germaniei la Ischl urmează întâlnirea cancelarilor acestor puteri mari. Se constată acum scirea, că principele Bismark va avea o întâlnire cu contele Kálnoky la Gastein. Nimic mai firesc de cât această întrevedere; deo Dumneđu ca ea să fie pentru prosperarea popoarelor din ambele monarhii.

În luna trecută arhiepiscopul-metropolit și patriarhul din Carlovețiu, Gherman Angelics a cercetat capitala Serbiei, Belgrad, unde avu o primire din cele mai strălucite. După foile slavene scopul călătoriei capului bisericeii ortodoxe-sərbesci din Ungaria în Belgrad ar fi fost între altele și înțelegerea cu cercurile decidoătoare de aici cu privire la introducerea primatului scaunului patriarhesc din Carlovețiu asupra bisericeii ortodoxe din Serbia și Bosnia. La acestea observă „Die Presse” din Viena:

În adevăr este de mirat, ăice „Presse,” că ăiarele slavene cunosc atât de puțin dogmele și istoria bisericeii lor, și-și uită, că biserica ortodoxă orientală tocmai contrar dela biserica catolică, — nu cunoaște organ central, și patriarhatele și bisericele speciale nu sunt împărțite după limite naționale, ci după limitele statelor, în urma căreia nici vorbă nu poate fi despre subordinea bisericeii Serbiei patriarhatului din Carlovețiu.

Ce se atinge de subordinea bisericeii ortodoxe din Bosnia, nu suferă îndoială că aceea se va întâmpla îndată ce va urma anectarea Bosniei. În acest moment încă trei episcopii coordonate se vor înființa acolo, cari vor sta în legătură esternă cu patriarhatul din Constantinopole. Combinațiunile ăiarele slavene așa dar se pot reduce la tendințiositate sau nesciință.

Dela Cernăuți se scrie, după cum cetim în „Viitoriul” că: patruđeci comune românesce din districtul Cernăuți a votat adresă de încredere ministrului președinte contelui Taaffe din acel incident, ca baron Hormuzache fu numit de curând prefect acestui district. Numirea aceasta a produs bucurie și viață îndestulare în toată Bucovina în cât cele 40 de comune românesce și-au ținut de detorința plăcută a-și exprima mulțămă și încrederea lor contelui Taaffe. Notabilitățile clerului și poporului s'au adunat în 4 l. c. și-au prezentat baronului de Hormuzache o adresă pompoasă lucrată cu multă artă și gust, în care și exprima simțemintele de felicitare și de

încredere, ce o au în persoana nou numită, că va împlini dorințele juste și legitime a districtului; tot-odată i-a predat și o altă adresă de încredere pentru ministrul președinte austriac, contele Taaffe, carele a mijlocit denumirea aceasta acceptată cu dor de poporul bucovinean. Bar. Hormuzache, rudă cu familia princiară Sturdza, e unul dintre boerii cei mai distinși din Bucovina; și pentru meritele lui patriotice e stimat și iubit în toată țeara. Hormuzache e tot-odată și deputat în parlamentul central din Viena, și ca atare e un demn și meritat reprezentante al poporului din Bucovina.

După foile din România, D. Titu Maiorescu, cunoscutul bărbat de stat, s'a re'tors în Bucuresci din misiunea cu care a fost însărcinat pe langa principele Anton de Hohenzollern.

„Monitoriu oficial” din Bucuresci publică instrucțiunea pentru ținerea conferențelor didactice cu învățătorii, dela 15 August până la 15 Septembrie a. c.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Roman.”

Basna, în Iulie 1884. De Redactor! Două împregiurări me îndeamnă a scrie aceste rânduri, căci — drept să spun — am păcatul a nu pute tăcē când observ, că se ascunde sau chiar se întortochiază adevărul pentru interese particulare, capriții copilăresci sau altele de felul acestora. Correspondența subscrisă de „un trecător” și publicată în Nr. 82 al organului ce binevoiti a redige, sub rubrica „Basna 11/23 Iulie 1884” este una din împregiurările amintite; ear a doua — notițele despre băile și despre oaspeții din Basna publicate în „Magyar Polgar” Nr. 181 ddto 6 August 1884 pag. 4.

„Trecătorul” numit mai sus, nu știu din vre-o considerare sau din alte motive n'a atins în descrierea sa toate împregiurările cari caracterizează băile de aici, și cari sunt indispensabile a se aduce la cunoștința publică, pentru ca să se scie orienta în viitor pacienții ce au necesitate de a cerceta și a folosi apele minerale de aici. Ca oaspe de băi cred, că nu mi se va denega competența a vorbi în merit despre condițiunile, între cari se află acestea, după ce le am studiat de câte-va săptămâni.

Pentru ca însă să nu mi se impute vre-o parțialitate în cele ce voiu a le constatata mai la vale apelez la bunul simț al celorlalți oaspeți din loc a-mi da pe față ori ce aserțiune, carea ar cuprinde vre un neadevăr.

Cât se atinge de frumsețea și romanticitatea locului unde se află băile precum și efectul binefăcător al apelor minerale, cari isbucnesc din sinul pământului tocmai în a acest loc, nu am nimic de vorbit mai mult decât se vorbesce în correspondența numită a „trecătorului”: toate sunt prea adevărate E păcat însă, că au ajuns aceste ape atât de prețioase și folositoare în mâinile unor oameni, cari se fac nevrednici de o proprietate ca aceasta prin folosirea ei spre scopul de a exploata pungile streinilor numai ca să se îmbogățiască ei însuși ear nu ca să se folosească cei exploatați.

Partea centrală a locului de cură este proprietatea comunei bisericesci luterane din loc, ear partea de jos și cea de sus (din dreapta) este proprietatea dlui Karl Brekner din Mediaș. Acesta a luat tot locul de băi în întreprindere pe 31 de ani (din cari mai are 20), ca să facă zidiri și tot felul

de îmbunătățiri, cari apoi vor rămănea ne rescumperate ca proprietate a băilor.

Băile de altfel au fost rescumperate pe acțiuni, dintre cari au fost rescumperate partea cea mai mare de cătră dl K. Brekner — un mijloc acesta, care i-a înlesnit succesul monopolisării tuturor articulelor de întreținere a oaspeților de băi, cari sunt constrânși a se mulțămă numai cu atâta, cu cât se îndură a le oferi domnul proprietar și încă și aceea cu prețuri esagerate, de oare ce scie bine, că oamenii nau încătore. Pe pământul băilor sunt: 2 hoteluri, afară de aceea mai sunt zidite în alte locuri odăi de locuit — cu totul în vre-o 9 grupe la diferite poziții, dintre cari unele sunt foarte frumoase; prăvălii sunt două; șetrii: una cu galanterii și alta cu haine, un bufet, o trafică la oficiul postal — acestea sunt supraedificatele acestor băi, cari toate constitue — după cum am mai ăis — monopolul proprietarului.

Costul e întocmit așa, încât singuraticii nu-l pot lua, căci este porție mare. Cu toate acestea oamenii se arătore mulțămăți — la început, acuma însă atât așteptarea cea îndelungată carea te face a-ți perde apetitul, cât și cuantitatea și calitatea bucatelor au constrâns pe mulți dintre oaspeții a se îngrijă de ale mănăcării cu ori ce jertfă, parte pe la particulari în depărtări mari, parte pe la cuartirele lor pelângă alte incomodități. — Cuartirele se socotese totdeauna fără haine de pat și fără serviciu cu 1—2 fl. 50 cr. ba chiar și până la 3 fl. pe ăi, apoi se mai adaugă prețul așternutului cu câte 30—40 cr. pe ăi, mai vine în fine serviciul earăși cel puțin cu câte 20 cr. pe ăi; ca o coroană a întregii mașinării mai servește și împregiurarea, că odăile din fața pământului sunt umede. Pofțiți acum mijloace de cură pentru reumatism și alte boale de gravitatea acestuia!!

Obiectele de comerț din prăvălii sunt toate ale proprietarului; — prețurile lor și le poate închipui ori cine, după ce e constatat, că nu se concurează prin alții streini; chiar tombola se joacă cu un profit colosal.

Dar să nu mergem mai departe, apa de beut încă e un articlu de monopol. O singură fântână cu apă dulce bună de beut se află în tot raionul băilor — și și aceea se află pe pământul proprietarului băilor. Din aceasta fântână nu se permite a se lua apă pentru al treilea hotel, care e al unui particular și se află în vecinătatea băilor. Ba ce e mai mult muziceii nu-i e permis a face serenada obișnuită, la oaspeții nou-veniți, cari sunt încuartați în localități streine afară de cele ale proprietarului băilor.

Oaspeții băilor sunt aproape exclusiv oameni dela oraș; acestia nu cruță nici o cheltuială numai să-și poată recăștiga sănătatea perdută mai ales la aceste băi, cari nu sunt de lucs; lor le place încă a avē măcar cele mai neapărat trebuincioase comodități cu cari sunt obișnuiți a casă la oraș. Dar oare ofere-li-se aici cel puțin în parte astfel de înlesniri? Doamne feresce! Aici oficiu telegrafic nu e; — tocmai în ăilele trecute s'a întâmplat o anomalie grozavă unui oaspe cu o telegramă; i se depeșă a pleca momentan acasă; telegrama însă o primă numei a doua ăi, deci închipuiți-vă urmările! Aici medic stabil nu e; să se întâmple acum vre-un cas de bolnăvire repentină și în lipsă de medic la îndemână poate urma chiar moartea pațientului; frumos căștig pentru astfel de pațient! El vine să-și

Se aștepte până va sbura și prin acele regiuni fluerând și sforând carul purtat de bibol și spiriduș.

Trei ăile sunt, în fine, numai trei ăile; însă acele trei ăile ni se părea trei seculi, mai ales sciind, că ne așteaptă încă alte multe datorințe.

Măncam și beam, disputam și durmeam. Era mai să ni se sece materia. Ba mai mult; era aproape să me fac dascăl, să instruez pre cei cari nu sciau rugăciunile românesce, pentru că ei doreau să capete timp mai bun, cređend ei că suntem aproape de coada veacului.

Giur împregiur nu vedeam nimic decât numai imensitatea de aburi și nori lăzinduse din apus spre răsărit preste marea de munți și păduri. Tot semne de ploi, de potop.

Nu așdam nimic numai urlăturile și schinteierile norilor mănăși și sbiciuiți de viforul turbat, și ploaia neîncetată, ce se isbea în ferestrele chilie; astfel încât om și dobitoac sta înghemuit în cuibul seu și n'ar fi scos nici pentru pașalicul din Buda măcar vărful nasului seu.

Desperațiunile și lamentațiunile domnilor din comisiune le retac; suntem sătui de lamentațiuni și desperațiuni în toate părțile. Mi-a părut însă bine, că am putut face atenți pre domni la traiul și existența românului din munți, ca să-și esplice apoi domni inșiși că cât de greu și amar trebuie să-i

cadă bietului român dacă pre nedrept și prin strămbătăți, chiar statul umblă să smulgă di mâna țărânelui și acest sêrac isvor de traiu și de existență.

Românul iubese moșia sa, pământul părintesc, și nici mort nu vrea să se despartă de el.

A treia ăi, când tocmai era să me apuc să compun o carte de visuri de present cuiva la anul nou, pentru că ne temeam că vom aștepta drumul de sanie, eata dau spre cea mai mare bucurie și surprindere a mea, din întâmplare în locuința bravului gornic de o bibliotecă română.

Era „Amicul Familiei” din Gherla, cu toate opurile edate de zelosul și activul nostru confrate Niculau F. Negrutiu, între cari prea prețioasele scrieri și tractate filologice ale eruditului și diligintelui profesor de universitate din Cluș dl Dr. Silasi.

De bucurie am strâns în brațe pe gornicul Ștefănescu și l-am felicitat, cu atât mai vârtos, că acuma și singur nu-mi era groază de o săptămână întreagă ploioasă.

D'abia a patra ăi, încetând ploaia, ne-a succedat a urni pre domni spre continuarea oficiului, se pricepe pre răspunderea noastră.

Însă n'am ajuns bine în „Răchiți” și în „Dosul Rafainului,” unde erariul tăia stânginii de lemne de foc, ploaia ne și ajunse, o ploaie mărunță, deasă, pătrundătoare și rece.

Aici am văđut arbori urieși trântiți, fulgurați și ridicați cu rădăcini cu tot din pământ, devastățiune înfricoșată cauzată prin viforii și tempeștiile din ăilele trecute. Era o vreme de putea servi spre onoare celei mai uricioase ăile din luna lui Noemvre.

În „Rafain,” „Moliviși,” „Groși” și „Sipcea” am trecut prin brădet estins și de mare preț, admirând grandiositate naturii și a puterii ei nescacate.

D'abea am eșit din brădet și am ajuns, pre un loc estins fără pădure, ne-a și lovit un vânt rece și aspru.

Eram pe plaiul muntelui „Bêtrâna,” aproape 5000 urme preste suprafața mării.

Cu cât mergeam mai afund în acest plai puștiu, coperit cu o iarbă sêracă, ca pèrul caprii, încins c'un strat subțire de zăpadă cu atât mai frig era, și cu atât mai mult îmi părea, că me depart de lume.

Suindu-ne am întâlnit ciobani și oieri întorcându-se dimpreună cu vitele cornute jos la țeară pentru că, pre cum spunea de pre „Bêtrâna” a fugit tot ce a fost viu, în păduri și în văli; așa este frigul de aspru și pășunitul de sêrac pre bêtrâna încât nici vitele cornute nu pot reziste timp îndelungat.

(Va urma.)

Nr. 227. [807] 1-3
CONCURS.

La scoala elementară capitală gr. or. din Orăștia se scrie concurs pentru 2 posturi învățătoresci cu salariu anual de câte 300 fl., cuartir și 2 orgii lemne de foc.

Unul dintre acești învățători se va alege și întâri de director conform § 69 din „Normativ,” acesta pentru agendele de direcțiune va avea un adaus de 150 fl. pe lângă salariul anual; asemenea va avea și celalalt învățătoriu — fiind calificat — o remunerațiune de 100 fl. pentru instruirea elevilor dela scoala de meserii.

Doritorii de a ocupa aceste posturi, au a-și așterne petițiunile lor instruite după prescripțiile din vigoare în termen de 30 zile oficiului protopresbiteral gr. or. din Orăștia (Szászváros).

Orăștia la 15 Iulie 1884.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Orăștiei în conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Popoviciu,
protopresbiter.Nr. 211. [808] 1-3
CONCURS.

Pentru întregirea următoarelor stațiuni învățătoresci în protopresbiteratul Deșului cu termenul până la 20 August st. v. a. c.

1. C. Poieni, salariu anual de 150 fl. v. a. și lemnele necesari de foc.

2. Gostila, 150 fl. v. a., cuartir în natură în edificiul scolar și lemnele de foc necesari.

3. C. Hășmaș, 150 fl. v. a., cuartir în natură și lemnele de foc necesari.

4. Dobricel, 150 fl. v. a. și lemnele de foc necesari.

Doritorii de a compete după vre-una din aceste stațiuni, au a înainta concursese lor instruite conform legilor în vigoare până la termenul sus indicat subscrisului oficiu protopresbiteral per Retteg.

Oficiul protopresbiteral al tractului Deșului.

C.-Giurgești la 23 Iulie 1884.

Constantin Bodea,
adm. prot.Nr. 17. [809] 1-3
CONCURS.

Pentru ocuparea următoarelor posturi învățătoresci la scoala poporală elementară gr. or. din Sighișoara, se scrie concurs cu termen până la 15 August st. v. a. c.

a) În clasa I cu salariu anual de 300 fl. plătit în rate lunare decursive și anume: 280 fl. în numerariu, și trei stângini de lemne în preț de 20 fl. v. a. pe lângă acestea cuartir gratuit în edificiul scoalei.

b) În clasa a II-a cu salariu anual de 300 fl. plătit în rate lunare decursive și anume: 280 fl. în numerariu și trei stângini de lemne în preț de 20 fl. v. a. pe lângă acestea cuartir gratuit în edificiul scoalei.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a documenta, că au absolvat 4 clase gimnasiale, că au absolvat cursul pedagogic sau teologic, că au depus esamenul de calificațiune învățătoresc și din limba maghiară, și iertând împregiurările a se înfășoșă în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Învățătorii sânt obligați a prelege în scoala de toate zilele și în scoala de repetițiune oarele prescise de „Normativ,” a ținea strana în toate duminicile și sârbătorile de preste anul scolar.

Petițiunile concursuale instruite conform pretensiunilor sus amintite, sânt a se așterne până la termenul sus indicat subscrisului oficiu protopresbiteral

În conțelegere cu comitetul parochial concerninte.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișoarei.

Sighișoara în 22 Iulie 1884 st. v.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.Nr. 3334. Scol. [796] 2-3
CONCURS.

Din fundatiunea Francisc-Iosefină sânt a se conferi pe durata de trei ani succesiivi, de ce stipendii de câte 60 fl. anuali la atari tineri, cari cu începutul anului scolar 1884/5 vor intra în seminarul Andreian din Sibiu spre ascultarea cursurilor pedagogice (preparandiali).

La aceste stipendii pot concurge tineri de religiunea orientală ortodoxă dela al 14-lea an al etății implinit până la al 19-lea început precum și cei dela al 20-lea an al etății în sus, cari vor documenta că sânt eliberați dela serviciul militar continuu.

Dela concurenți se cere să fi absolvat cu succes cel puțin îndestulitoriu 4 clase gimnasiale ori reale, și să fie corpualminte întregi și sănătoși.

Cererile concursuale sânt a se așterne la acest consistoriu până la 12/24 August a. c. și a se instrui:

1. Cu estras din matricula botezaților.

2. Cu atestatele din toate clasele gimnasiale ori reale percurse.

3. Cu atestat medical despre întregitatea corpului și starea sănătății.

Eventual se vor considera și tineri cu mai puține clase gimnasiale (ori reale), cari aflându-se în etatea dela 14-19 ani vor arăta 1-2 de pracsă pe terenul învățământului public popular.

Pentru cei împărțâși cu stipendiile de mai sus, se va solvi tacsă seminarială de 60 fl. direct din fundatiune, astfel încât stipendisti vor avè de a îngriji numai de îmbrăcăminte și utensilii scolare.

Din ședința consistoriului arhidieceșan ținută în Sibiu la 12 Iulie 1884.

Nr. 76. [799] 2-3
CONCURS.

Pentru postul de învățătoriu la scoala elementară română greco-orientală din cetate în Sibiu și totodată cântăreț al bisericei de aci, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post, pe lângă prospect de ameliorare în venitoriu sânt:

1. Salariu fics anual 300 fl. v. a.

2. Cuartir natural de două odăi în casa parochială.

3. Doi stâjnini lemne de foc.

4. Competințe cantonale 40-50 fl., la an.

Concurenții la acest post, afară de calificațiunea provădută în lege, ce treabae să aibă, au înainte de esiprarea concursului să țină într-o duminică sau sârbătoare strana în biserica de aci.

Sibiu, 15/27 Iulie 1884.

Comitetul parochial.

Nr. 537. [792] 2-3
CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoale greco-orientale din mai jos însemnatele comune ale protopresbiteratului Sighișoarei, se scrie concurs cu termenul până la 15 August a. c. st. v.

1. Daneș, postul învățătoresc cl. I cu salariu anual de 150 fl.; — postul învățătoresc cl. II cu salariu anual de 200 fl.; pe lângă cuartir gratuit în edificiul scoalei, lemnele necesare de foc și folosirea grădinei scolare. Dela învățătoriu cl. II se recere să fie pedagog absolut și se scie și una din limbile patriei: ambi învățători treabae să țină strana Duminecă și în sârbători.

2. Criș, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit în edificiul scoalei și lemnele necesare de foc.

3. Hașfalău, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.

4. Hendorf, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit în edificiul scoalei și lemnele necesare de foc.

5. Telina, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit în edificiul scoalei și lemnele necesare de foc.

6. Mucundorf, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit în edificiul scoalei și lemnele necesare.

7. Trapold, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit în edificiul scoalei și lemnele necesare de foc.

8. Bundorf, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit în edificiul scoalei și lemnele necesare de foc.

9. Ferihaz, un post de adjunct învățătoresc cu salariu anual de 100 fl.

Cererile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, sânt a se așterne subscrisului oficiu protopresbiteral până la termenul indicat.

Sighișoara în 10 Iulie 1884.

Oficiul protopresbiteral greco-oriental al tractului Sighișoarei.

Demetriu Moldovan,
adm. ppresb.U. Z. 593. [797] 2-3
CONCURS.

În anul scolar 1884/5 sânt a se conferi patru stipendii de 10 fl. lunari pentru elevi dela scoala de agricultură din Mediaș.

La aceste stipendii, și adevă pentru durata întregului timp de studii, pot reflecta astfel de elevi, cari:

1. Sânt născuți în vre-o comună de pe teritoriul fostului fondului regiu, și vor fi primiți în scoala de agricultură din Mediaș.

2. Cari vor produce adevăriniță despre purtarea lor morală nepătată.

3. Cari dintre mai mulți cu asemenea calificațiune, vor fi recunoscuți ca cei mai lipsiți de ajutoriu.

Pentru folosirea și mai departe a stipendiului este necesar un atestat dela direcțiunea scoalei de agricultură despre progresul stipendistului în studii, că îndată ce lipsește aceasta condițiune stipendiul se va sista.

Stipendiile se confer sub condițiunile propuse, fără deosebire de religiune și naționalitate.

Cererile timbrate și instruite cu atestatele necesari și adevă:

a) Cu estras din matricula botezaților;

b) Cu atestat dela direcțiune despre primirea ca elev al scoalei de agricultură din Mediaș;

c) Cu atestat despre absolvarea scoalei populare, reale s'au medii și

d) Cu un atestat oficios despre starea materială; sânt a se trimite aici cel mult până la finea lunei August 1884.

Sibiu, 30 Iulie 1884.

Dela oficiul central al universității sășesci.

Nr. 559 U. 1884. [806] 2-3
CONCURS.

La institutul de agricultură în Mediaș în Transilvania este de a se ocupa postul al treilea de profesor pentru **catredra de economiă** cu deosebire pentru cultura viilor și pomilor, — apoi pentru cultura albinelor și a vermilor de mătase.

Doritorii de a ocupa aceasta stațiune, care este împreună cu un salariu anual de 1000 fl. (una mie floreni) v. a., au a-și trimite cererile lor, instruite cu adevăriniță despre absolvirea a cel puțin (șase) 6 clase gimnasiale sau cea reală superioară, apoi despre absolvirea unei academii de agricultură și cu o adevăriniță despre pracsă probată în cultivarea viilor și pomilor — **până la 10 Septembrie a. c. franco la oficiul central al universității sășesci în Sibiu.**

Limba de propunere este cea germană între asemenea calificați vor fi preferiți aceia, cari cunosc limbile patriei (germană, maghiară și română).

Înstituirea se face deocamdată numai pe un an de probă urmând progres corespunzătoriu, instituirea provisorică se va preface la finea anului de probă în definitivă, și la casă se nu se întempe aceasta, se vor rebonifica respectivului speșele de călătorii tour și retour.

Sibiu, 6 August 1884.

Dela oficiul central al universității sășesci.

Nr. 318. [793] 2-3
CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunilor învățătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate, se scrie concurs cu termen până la 15 August st. v. a. c.

1. Tilișca, cu salariu anual de 300 fl., solvinți în rate lunare anticipative, cuartir liber în edificiul scoalei și lemne necesarii de foc.

Alesul învățătoriu va fi datoriu a ținea Duminecă și sârbătoarea o strănă în biserică, a instrua pe elevii dela scoală cântările bisericești și a ținea scoala de repetiție.

2. Gurariului, cu salariu anual de 200 fl., solvinți în rate trilonare dela epitropia scolară, cuartir liber și 5 stâjnini de lemne din cari va avea a încălzi și scoala.

Alesul învățătoriu va fi datoriu a ținea strana de cântăreț în biserică Duminecă și sârbătoarea.

3. Amnaș, cu salariu anual de 127 fl., dela:

1. 70 familii à 1 fl. 70 fl.

2. dela 38 familii 4 cupe vechi grâu, 4 cupe cucuruz compute în bani fac 19 "

3. Usufructul dela un agru în valoare de 2 "

4. Usufructul dela o grădină în valoare de 5 "

5. Cuartir liber și lemnele necesare în valoare 31 "

Suma 127 fl.

Doritorii de a ocupa una din aceste stațiuni au a-și așterne suplicile lor instruite conform legilor în vigoare, la subscrisul oficiu până la termenul susindicat.

Seliște, 16 Iulie 1884.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Seliștei, în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Dr. Nicolau Maier,
protopresbiter.Nr. 366. [794] 2-3
CONCURS.

Pentru ocuparea următoarelor posturi învățătoresci din protopresbiteratul Branului, se scrie concurs cu termen până la 15 August a. c. st. v. și adevă:

1. Fundata, cu salariu anual de 190 fl. și anume: 70 fl. din ajutoriu dela comună, 90 fl. din tacsă dela copii obligați a frecuenta scoala și 20 fl. venite cantonale, precum și cortel liber și lemnele necesare.

2. Cheia, cu salariu anual de 150 fl. v. a. și anume: 70 fl. din ajutoriu dela comună, 56 fl. din tacsă dela copii obligați a frecuenta scoala și 24 fl. venite cantonale, precum și cortel liber și lemne de încălziți.

3. Vlădeni, postul de învățătoriu pentru classa II. cu salariu anual de 200 fl. plătit în ajutoriu dela comuna politică.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi vor așterne petițiunile lor instruite în sensul „Normativului scolar din 1882” la acest oficiu până la termenul indicat.

Oficiul protopresbiteral al tractului Branului în conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

Zărnești în 10 Iulie 1884.

Traian Meșian,
adminstr. ppresbiteral.

Sz. 1481-1884 tkvi. [810] 1-1

Arverési hirdetmény.

A Nagy-Enyedi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság részéről közzététetik, hogy a Nagyszébeni „Albina” hitelintézet végrehajtató 250 fnt tőke, ennek 1879 december 14-től 8% kamata 15 fnt 35 kr. eddigi költség kielégítése végett végrehajtást szenvedő Bugnar Miklos ellen a sorostélyi 22 sz. tjkvben A + 1-20 rend sz. továbbá Bugnar Sámuel ellen a sorostélyi 22 sz. tjkvben A + 1-12 rend sz. a felvett fekvőségeire 1055 fnt 40 kr. megállapított kiáltási árban Sorostély község elöljáróság helyiségében **1884-évi augusztus hó 26-dikán délelőtt 10 órakor** tartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alól is eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10% át készpénzben vagy az 1881 évi LX t. cz. 42 §. ban jelzett ár folyamattal számított ovadék képesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételért pedig vásárló az árverés jogerőre jutása után és az árveréstől számítandó 6% kamatot köteles 3 egyenlő részletben, még pedig az első 15; a 2 dikat 30; a 3 dikat 45 nap alatt a feltételekben megnevezett kir. adó mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Külömben az árverezés megállapított feltételei alólrt tkvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Sorostély község elöljáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságtól.

Nagy-Enyeden 1884 június 6.

Szénpáli,
kir. alj. bíró.

A cțiile băncei „Albina”
le comperă cu preț urcat în
Gherla — Számos-Ujvár.
Cancelaria Negrutiu.

[811] 1-3

MORBURI SECRETE

le vindec pe basa experientelor celor mai nouș științifice, chiar și în casurile cele mai desperate, fără de conturbare în ocupațiune. Deasemenea și urmările cele mai rele ale păcatelor secrete din tinerețe (onania), destrucțiunea nervilor și impotența. Discrețiune cât se poate de mare. Ne rogăm pentru raport detaiat despre morb.

[645] 39

Dr. Bella,

membru la societăți științifice etc.

6, Place de la Nation 6. — PARIS.